

De danske Baptismenigheders
Forenings-Konferents,

holdt i Vandløse Menigheds Kapel

den 21de og 22de Juni 1872.

Et Udtog af Protokollerne i Konferentsens Møder.

Nakskov.

Etrykt i Rieldstovs Enkes Bogtrykkeri.

1872.

De danske Baptister afholdt deres aarlige Konferents i Vandløse den 21de og 22de Juni 1872. Efterat Psalmen: „Hvor herligt og saligt, naar Brødre nu atter“ osv. var affjungen, læste Br. Lars Henriksen det 3die Kapitel i Jakobs Brev. Han holdt derefter Bon og ledte derpaa Opmærksomheden hen paa de Ord: „Den Viisdom herovenfra er først reen, dernæstfredsommelig, billig, lader sig gjerne sige, er fuld af Barmhjertighed og gode Frugter, upartist og uden Skrømt“, Jak. 3, 17.

J. Købner valgtes nu til Formand, S. Hansen til Stedfortræder og Jørg. P. Hansen og N. Larsen til Skrivere. Da S. Hansen dog ikke kom til at indtage Formandens Blads, hjalp han til at nedskrive Forhandlingerne.

Købner udtalte sin Taknemmelighed for den Tillid Brødrene nærede til ham og gjorde dernæst opmærksom paa, at Hovedhensigten, hvorfor vi vare komne sammen, var ikke at drøfte Sager, ansætte Missionærer og opfordre til Gavmildhed for Missionen, men for ret at sammenmelte og forbindes med hverandre i Christo Jesu. Kunde blot Hjerte-forbindelsen i Christo blive befæstet, saa havde vi høstet den bedste Frugt af Konferentsen. Dog da vi nu ogsaa havde visse Sager at forhandle, saa var det ønskeligt, at dette kunde skee i den rette Land. For at dette kunde finde Sted, burde Enhver see paa Christus, som var „Ydmhg og sagtmodig af Hjertet“, og bestræbe sig for at agte i Ydmighed de andre høiere end sig selv.

Som Afordnede havde følgende Brødre givet Mode:
Fra Aalborg: L. Jørgensen og Hans Jensen Mølholm;
Bornholm: P. E. Ryding; Kjøbenhavn: Købner,
Struve og Stoel; Hals: Chr. Larsen; Høiby: P. Rasmussen;
Langeland: A. M. Hansen; Lolland: N.
Larsen; Løgstør: J. Sandberg; Øvre: J. A. Petersen;
Sipperup: N. Hansen, Christen Larsen, Rasmus Jensen

og Hans Jensen; Vandløse: L. Henriksen, Andreas Arildsen, Hans Larsen Ordrup, Hans Larsen Soltoste, Jens Larsen og Chr. Petersen; Tølløse: Lars Andersen og Carl Christoffersen; Abbetved: Niels Andersen og Peter Jensen; Vejle: Jørg. P. Hansen; Vestsjælland: Chr. Holgersen og Hans Petersen. Desuden havde vore 5 Missionærer: S. Hansen, L. Jakobsen, M. Larsen, W. Jensen og Elman samt en Mængde Gjæster og deriblandt Br. Køhler fra Amerika, indfundet sig.

Sidste Aar havde de ordnende Brødres Virksomhed været indstrækket til, at en af dem, i Forening med en anden Broder, havde været i Farre Menighed, at indsætte en Forstander i den til Amerika afreiste Morten Olsens Sted.

Missionærerne berettede derpaa Noget om deres Virksomhed i det sidste Aar, og Menighedernes Repræsentanter afgave korte Skildringer om Tilstanden i Menighederne. Af disse Beretninger fremgik det, at Guds Rige kun gaaer smaaat fremad allevegne i Landet. Paa visse Steder holdtes, især om Vinteren, store og talrige Forsamlinger, men paa andre Egne vare de til alle Tider af Året kun ringe besøgte. Dog i Henseende til det Speciele af disse Beretninger henvise vi til Evangelisten Nr. 7 og 8 dette Aar.

Efterat der var holdt Middag fortalte Br. Køhler Noget om Forholdene i Amerika. Det undrede ham, at naar Nogen var bortreist fra en Menighed, saa var han sædvanlig reist til Amerika. Skjønt dette Land, hvor han kjendte Forholdene temmelig noie, funde have Meget, som var godt og fordeelagtigt, saa troede han dog, at de Fleste fortrød deres Reise dertil, især førend de havde levet sig ind i Alt, hvad der var forskelligt fra Skikkene i Hjemmet. Han vilde derfor ikke raade Nogen til at reise, og allermindst Saadanne, som herhjemme havde saa herlig Opbyggelse af Guds Ord i en Menighed. De reiste mangen Gang til det fjerne Vesten, hvor de maaske kunde komme paa Egne, hvor denne Belsignelse ikke blev dem tildeel.

Br. Ryding overbragte derpaa Konferentsen en Hilsen fra Konferentsen i Stockholm, som han havde bivaanet den 13de, 14de og 15de Juni. Han meddelede tillige, at Pa-

H y m a n d e r , en gammel Præst, som har tjent 44 Aar i Statskirken, og hans Datter fra Finland blevet døbte, og at han selv havde haft den Glæde at tale med denne Mand. En anden ung Præst, som var ved at lade sig ordinere, havde skrevet til Hymander, at han nu først vilde see det nye Testamente noie igjennem og hvis han saa fandt, at Baptisterne havde Ret i Henseende til Daaben, vilde han lade sig døbe istedefor at lade sig ordinere til Præst.

Forhandlingerne toge nu deres Begyndelse. Br. J. A. Petersen fremhævede det som onskeligt, at Br. W. Jensen kunde blive ordineret. Han kunde saa uddele Nadvere for adspredte Sødskende, som boede langt fra de Menigheder, i hvilke han reiste. Da andre Brødre ogsaa ønskede dette, anmodede Konferensen Br. S. Hansen om at tage med til Lolland, for der i Forening med N. Larsen at ordinere ham.

Ryding (?) spurgte derpaa: Kunne adskilte Egtefolk, som ere blevne udelukkede som saadanne, gjenoptages i Menigheden som Adskilte? Han for sit Bedkommende troede det ikke, fordi de ved Skilsmissen fra hinanden gav en stor Forargelse for andre Mennesker.

Jens Larsen meente, at naar de kunne komme i Himlen som Adskilte, saa kunde de ogsaa optages i Menigheden.

Köbner troer ikke, at der existerer nogen Synd, med Undtagelse af Synden med den Hellig Land, uden at man kan faae Forladelse for den. I første Brev til de Corinthier, i det 7de Kapitel have vi et Exempel af det Slags. Vi læse der, at Egtefolk, som stilles fra hinanden, skulle forbliue ugifte eller forlige sig med hinanden. Der tales ikke om, at de ikke kunne staae i Menigheden.

Christen Larsen spørger, om Egteskabet allevegne blev indviet med Belsignelse i Menigheden?

Det blev oplyst, at man visse Steder i Sylland havde ladet det være nok i den borgerlige Bielse. Kun naar Bedkommende ligefrem havde forlangt det, var der foretaget en Bielse i Menigheden. Paa Sjælland var der almindelig ved saadanne Leiligheder afholdt en Forsamling, i hvilken der var talet om Egteskabet; men Brudeparret havde ofte siddet hver for sig i Stuen. Derimod havde man paa

Fyen, Langeland og Volland fremstillet Brudeparret for en lille Kreds af Venner eller for Menigheden, i hvilken de, siddende ved Siden af hinanden og ligesor Preeditanten, havde erholdt deres Egteskab stadfæstet „ved Guds Ord og Bon i Menigheden“. Man havde sunget en Psalme, holdt en Bon, som havde Hensyn til Egteskabet, læst et Stykke af Guds Ord, rettet nogle Formaninger til hver af Egteparret om at leve med hinanden i Kjærlighed, Troskab osv., og saa sluttet det Hele med Bon og Sang, hvorefter man havde nydt et Kjærighedsmaaltid med hverandre. Ved saadanne Brylluper havde undertiden Brudeparrets Familie og andre Fremmede været tilstede, hvilke havde udtalt sig med Tilsfredshed derover. Man havde dog ikke, som det var Brug i Kjøbenhavn og hvad visse Brødre ogsaa vare imod, brugt Haandspaalæggelse under Slutningsbonnen.

Købner meente, at man godt kunde bruge Haandspaalæggelse, da det var det Naturligste at lægge sin Haand paa deres Hoved, man vilde velsigne, i hvilkensomhelst Hensigt dette end skete.

Følgende Beslutning: Konferentsen opfordrer Menighederne Forstandere til at sørge for en god Orden ved Egteskabers Indgaaelse eller Stadfestelse ifølge vor Troesbekjendelse, blev derpaa eensstemmig antagen.

Købner spurgte derpaa: Skal der holdes Missionsskole i Kjøbenhavn næste Vinter? og sagde: Vi have fra Amerika modtaget Tilsagn om et aarligt Bidrag af 300 Dollars (ca. 550 Rd.), for derfor at iværksætte en Missionsskole. Hvormange Brødre kunde vi holde derfor, og hvor ere de Brødre, som skulle modtage Undervisning?

Jens Larsen siger: Det er et Spørgsmaal, om en saadan Skole er Gud velbehagelig. Der ere mange Ting, som kunne synes smukke, men naar de ikke ere overensstemmende med Guds Ord, saa nytter det ikke, hvor smukt det end seer ud. Saaledes roser Præsten Barnedaaben, men da den er ubibelsk, saa er den fordærvelig. Jeg troer nu heller ikke, at Missionsskolen er efter Guds Ord og derfor ikke, at den er til noget Gavn.

J. A. Petersen holder det for onskeligt, at en Prædikant har mange Kundskaber. Han troer, at Jesu Ord: „Lærer dem at holde Alt, hvad jeg har befalet Eder”, ogsaa bør komme i Betragtning, naar Talen er om Missionsskoler.

Struve giver det Raad, at see hen til, at de Brødre, som sendes til Missionsskolen, have været virksomme baade i timelig og aandelig Henseende, samt at de have de fornødne Egenkaber til Missionsværket.

M. Larsen bemærker, at det jo kom an paa, hvad de skulle undervises i.

Jens Larsen minder om, at da vor Herre udvalgte sine Apostler, udvalgte han af de ringe og ulærde Folk. Saaledes var det ogsaa gaaet her i den første Tid, og vi vare lykkelige ved Jesu Vidnesbyrd. Br. Købner sagde paa Konferensen ifjor, at „vi ikke kunde være i stand til at udføre noget Stort, uden at have lært det paa een eller anden Maade”; men vi skulle lære af Gud og ikke af Mennesker.

S. Hansen siger, at vi ikke kunne lære Andre en Ting, førend vi selv have lært den. Saaledes var det jo i alle Henseender. En Prædikant burde være lært af Gud; men til at undervise ham i Sandheden brugte Gud sædvanlig Redskaber, altsaa andre Lærere.

M. Larsen spørger: Gik Apostlerne ikke i Missionsstole? I tre paa fjerde Åar fulgte de med Jesu og hørte hans Tale, og i Enerum udlagde han Alt for dem, hvad de ikke forstode. Saaledes havde Apostlerne ogsaa Disciple, hvilke de gave Undervisning, ja Timotheus, som var undervist af Paulus, sik den Besfaling af sin Lærer, at overantvorde det, han havde lært af ham, til „troe Mennesker, som funde være dygtige ogsaa til at lære Andre (2. Tim. 2, 2.)

Jens Larsen gjentager, at hvis ikke Gud lærte os, var al menneskelig Lærdom forgjøves og unyttig.

S. Hansen raader til at gaae lige til Sagen og tage Bestemmelse om Missionskolens Oprettelse.

Købner: Der er i Grunden langt mere Overensstemmelse imellem os, end det seer ud til. Vi ere saaledes Alle enige om, at al blot menneskelig Lærdom er forgjøves, og at alle Guds Tjenere bør være lærte af Gud; men da

Gesus nu ikke tager os direkt i Skole og meddeler os Underviisning som han gjorde ved Apostlerne, og vi jo heller ikke ere inspirerede som de vare, saa er det fornødent, at vi gjennem Andre erholde Underviisning. Selve gudelige Famlinger ere et Slags Missionsskoler, i hvilke der tildeles Tilhørerne Underviisning i Guds Ords Sandheder, som ofte ere vanskelige at forståae, ikke fordi Guds Ord i sig selv er vanskeligt, men fordi vi, som Apostlerne forдум, ere saa seendrægtige til at satte, hvad der hører Gud til. Jeg for mit Bedkommende troer, at jeg endnu kan lære Noget af Alle. Men ført nu, at alle hylde den Grundsetning, at vi ingen Missionsskoler behøvede, hvad saa? saa havde vi naturligvis ingen Bibel! Som bekjendt har vor Herre ikke ladet Apostlerne skrive en dansk Bibel; men den er streden paa Ebrait og Græst, og dersom nu Ingen vilde studere Sprog, saa havde vi ingen Bibel, som vi kunde forståae; saa vare vi solgte til Rov for allelags Vildfarelser. Et Sprog kan man dog ikke lære uden ved Mennesker; men maa jeg nu ikke lære et fremmed Sprog, saa kan jeg heller ikke see, om Guds Ord er rigtigt oversat. Desuden er der ingen Steder i Bibelen, som anprise Uvidenhed. Salomo anpriser Viisdom paa det stærkeste, og Apostelen figer, at vi skulle være „Børn i Ondslab, men derimod fuldkomne i Forstanden“. Vel dables Verdens Viisdom i Guds Ord, men det er fordi den leder bort fra Gud og fra Maaden i Christo; derimod anprises Guds Viisdom, fordi den gjør Mennesket ringe i sine egne Øine og viser hen til Maaden i Christo.

Naar der nu spørges: Hvor skal der undervises i Missionsskolen? saa svares der: Først og fremmest i Guds Ord, at det kan forståaes ret. Skjændt det er afgjort, at man ikke kan lære at hjænde Guds Ord uden Bøn, saa er Underviisning dog ogsaa fornøden. Der findes nemlig saa mange Ting, saavel i det gamle som i det nye Testamente, som vedkomme Tiden, naar de skete, og Alt, hvad den Gang var Skit, som man ikke kan forståae uden naar man paa een eller anden Maade bærceres desangaaende. Dernæst hører der ogsaa Meget til at forkynde Guds Ord ret.

Før mig har det altid været meget svært; thi man bør gjøre sig al Umage deraf og tænke alvorlig over Sagen. Bør en Landmand ikke være ligeegyldig i Henseende til at hjælde sin Gjerning, da langt mindre en Guds Ejener til at hjælde sin. Det er fremfor Alt nødvendigt, ret at kunne fremstille Guds Ords Sandheder, at Tilhørerne ikke skulle gaae deres Vei uden at huse Noget af Prædikenen. Endelig bør en Prædikant ogsaa kunne tale det Sprog ret, i hvilket han skal prædike, saa at Folk ikke skulle gjøre Mar ad ham. Vader dem kun have os til Bedste for vor Tro; men vi skulle kunne vort Modersmaal saaledes, at Talen i den Henseende kan være upaaklagelig. For nu at kunne opnaae alt Dette, er det forsødent at erholde Undervisning. Selv Propheterne blevne oplærte i Skoler. Vi læse et Sted (2 Kong. 6, 1—7), at Propheternes Børn fandt Skolen, i hvilken de blevne underviste, for lille, hvorfor de toge fat paa Arbeidet og opførte en ny, som havde Plads nok til dem.

Jens Larsen bemærker, at Gud endnu som forдум kunde lære Folk Sprog, uden at de behøvede at gaae i Skoler, og tilfører, at naar der tales om Propheternes Børn, saa kan Talen være om deres egne virkelige Børn.

Købner: Vi tale ikke om, hvad Gud kan, men om, hvad han gør. Han kan let lære Folk Sprog uden de behøve at faae Undervisning deraf, men han gør det ikke. Saaledes kunde han ogsaa inspirere os til at tale Guds Ord uselvbart, men han gør det ikke. Ingen kan lære et Menneske at hjælde sig selv som en fortapt Shnder, der trænger til Guds Maade i Christo. Det maa Gud selv gjøre ved sin Mand; men i andre Henseender bør Mennesket have Undervisning paa en eller anden Maade. I Henseende til Udtrykket „Propheternes Børn“, da har man strax et Bevis for, hvor gavnligt det er, at have Kjendstab til Forholdene, som de dengang bare, thi saa er det umuligt, at betvivle, at de, som kaldes Propheternes Børn varer Propheternes Værlinge eller Disciple.

L. Andersen siger, at de Brødre, som skulle sendes til Skolen, burde dog være saadanne, som kunde anbefale sig, deels derved, at de havde Kundstab til det Vigtigste i

Christendommen og deels derved, at de havde lagt for Dagen, at de vare stikkede til dette Skald.

J. A. Petersen: Jens Larsen holder vist selv Oplysning for onstelig; thi han søger jo at oplyse Andre, idet han prædiker for dem.

Køhler: Jeg har ogsaa engang haft den Anstuelse, at det ikke var godt at besøge en Missionsskole; men jeg har nu faaet en anden Overbevisning. Jeg har været paa en saadan Skole i Amerika. Først jeg kom der havde jeg allerede forkyndt Guds Ord. Jeg gjorde det gjerne, og man ansaae mig vist for en god Prædikant; men vist er det, at jeg hjertelig gjerne ønsker de Feil taget tilbage, jeg har begaet først jeg kom paa Skolen; thi jeg kendte dengang ikke Noeglen til Guds Ord. Vi skulle studere paa vores Kunee og saaledes føres ind i Guds Ords Hemmeligheder. Da jeg kom til Skolen troede jeg, at jeg vidste Noget, men da jeg havde været der et Aar, begyndte jeg at indse, at jeg var saare uvidende, og jo længere jeg var der, desto mere ringe maatte jeg ansee mig selv for. Jeg kan kun glæde mig ved den Tid i mit Liv, da jeg saaledes havde Lejlighed til, daglig at sætte mig ind i Ting, jeg forhen ikke kendte. Der gives nemlig mange Ting, som ere vanskelige at forståe, men som det dog er saare nødvendigt for en Prædikant ikke at tage Feil af.

Købner: Naar man veed Videt, saa troer man, at man veed Meget; men lærer man først Noget, saa troer man, at man veed kun Videt. Det ligger nu engang i Sasgens Natur. See vi hen til Br. Spurgeon og tænke paa, hvad Gud har udrettet ved ham, hvor mange Mennesker der ere blevne omvendte ved hans Virksomhed, og hvad den Mand desuden har for, saa maa vi storligen forundre os. Han har ogsaa en herlig Missionsskole, fra hvilken der er udgaaet særdeles megen Befsigelse. — Dog vi have nu paa begge Sider sagt vor Overbevisning og ville ikke tvinge hinanden til den, han ikke har.

L. Andersen: Jeg troer ikke, at der er saa megen Forskjel paa vore Overbevisninger som det synes. Vi onstle

alle Oplysning; det er kun Maaden, hvorledes den skal faaes, vi ikke ere enige om.

Konferensen besluttede derpaa at oprette en Missionsskole i København til Vinter, og det blev overladt til Br. Købner at ordne den.

M. Larsen ønskede, at det maatte lægges Brødrene paa Sinde, at see sig om efter Brødre, som vare stikkede til Missionens Ejendom.

Efter en kort Pause fremførtes det Spørgsmaal; Fri-stede Djævelen Christus ved Tanker eller fremstillede han sig personlig for ham.

Hans Olsen sagde, at han havde fremført det, fordi Nogle meente, at Christus ogsaa kunde fristes ved onde Tanker. Dette troede han ikke, da Christus blev født uden Synd.

Christian Larsen: Det Spørgsmaal blev engang rettet til mig. Hvorledes blev Christus fristet? Mit Svar var: Han blev fristet som Menneske, men Fristelsen havde ikke den Indflydelse paa ham som paa et syndigt Menneske.

Købner: Naar han ikke kunde fristes, saa var han ikke bleven det, men han kunde ikke fristes anderledes end ud-vortes fra, da han ikke havde et ondt Hjerte og altsaa hel-ler ingen onde Tanker, saa kunde han ikke fristes af dem. Da vi have onde Hjerter fristes vi baade af Djævelen og af onde Tanker. Han kunde kun fristes af Djævelen som Englene blevne fristede. Christus blev ofte fristet, men ikke af onde Tanker. Kunde han fristes deraf og alligevel være uden Synd, saa maatte det ikke være sandt, at vi synde i Tanker.

M. Larsen fremkom derpaa med det Spørgsmaal: Hvad er Socialisterne for Folk? og bemerkede: Dette Spørgsmaal har jeg reist, fordi der ere Medlemmer, som i visse Ting have socialistiske Anstuelser.

J. A. Petersen troer, at Socialisterne høre med til den „Uretfærdighedens Hemmelighed, som længe har yttret sig kraftigen.“ Fra disse vil „det Syndens Menneske frem-staae, den egentlige Antichrist, som modstætter og øphøier sig over Alt, hvad der kaldes Gud eller Gudsdyrkelse.“ Det

ere de Folk, under hvilke Guds Børn til sidst ville komme til at bløde, naar de først faae Magten.

Et Par andre Brødre bemærkede, at deres Hensigt var ikke alene at udrhædde Kongerne, Præsterne og de Rige; men at afskaffe Ejendomsretten, Egteskabet og Religionen, med et Ord, at vælte hele Samfundet og tilintetgjøre al guddommelig Orden paa Jorden.

Paa et Spørgsmaal af Chr. Petersen, om man ikke besordrede den socialistiske Lære ved at holde deres Blad, blev den Erklæring givet: Konferensen holder det aldeles ikke forenelig med Christendom at holde Bladet „Socialisten“.

Købner kom derefter frem med det Spørgsmaal: **Hersker den rette Tro paa Menighedens guddommelige Autoritet iblandt os?** Han sagde: Det synes maaske underligt, at jeg fremsætter dette Spørgsmaal, da vi dog vist Alle troe, at Menigheden er den høieste og rette Dommer paa Jorden. Vi troe vist ogsaa, at Alt er godt, hvad Gud gjør; men det er ikke afgjort, at vi troe det saa fast som vi burde. Vi troe det saalænge Alt gaaer efter vort Ønske, men naar det gaaer os imod, saa sige vi: Det gaaer ikke godt! Saalænge Job var lykkelig, troede han, at Guds Strelse var god; men da han kom i Videlse og Nød, opfordrede han Gud til at gaae i Kette med sig. Saaledes kan det nu ogsaa skee, at Forstanderen eller et andet Medlem kunne føle sig veltilfreds med Menighedens Magt saalænge Alting gaaer efter deres Ønske; men der kunne komme Tilfælde, hvor det gjælder om at give efter for Menighedens Autoritet, og da kommer det an paa, om man kan finde sig deri. Oliver man ved saadanne Leiligheder ved at kæmpe for sin Menning, og viser man sigbagefter utilfreds med Udfaldet, saa er det et Beviis paa, at man ikke troer paa Menighedens guddommelige Autoritet.

Struve spørger, om man skal troe, at Menigheden altid handler ret, eller at den er ufeilbar? Vi have dog haft mange Exempler paa, at en Menighed har handlet forkert.

M. Larsen svarer, at Talen ikke er om Menighedens

Ufeilbarhed; men det er dog afgjort, at naar helse Menigheden ikke er ufeilbar, saa er Forstanderen eller et andet enkelt Medlem det langt mindre.

Paa det Spørgsmaal, om en Forstander da ogsaa var forpligtet til at døbe en Person imod sin Willie, naar Menigheden vilde have det, svarede Købner: Nei, Ingen bør døbe den, han ikke troer et omvendt; men man optager jo ogsaa sjeldn Nogen uden der er Enstemmighed.

M. Larsen siger, at naar Forstanderen foreslaaer et Medlem til Udelukkelse eller vil have en anden mindre Sag sat igjennem og Menigheden er ham imod, saa har han, som enhver Anden rolig at underkaste sig Forholdene.

Købner: Der blev før talt om Ufeilbarhed; men der er Forskjel paa Autoritet og Ufeilbarhed. Kongen, Ørig-heden og Forældre besidde Autoritet, men de ere derfor ikke ufeilbare. Om Menighedens Autoritet læse vi i Matth. 18, 15—18. Her figes os, at Menighedens Autoritet bør være den afgjørende til alle Tider. Træder nu Majoriteten i Menigheden Forstanderen imod, saa har han, som ethvert andet Medlem, at give efter og betragte Udfaldet som fra Herren.

Struve: Det fordrer rigtignok Overvindelse, men man bør dog betragte Udfaldet som fra Herren.

Jens Larsen: Det er nødvendigt at lade sig lede af Vandens Overbeviisning; thi det er ikke saa let at boie sig under Andre, naar man troer, at man har Ret. Unske-ligt er det derfor ogsaa, at Menigheden holder sig nær til Gud, at den kan føre denne Autoritet med Rette.

Købner tilføjede: Det er ikke let at underkaste sig, men dog nødvendigt, for at bevare Freden i Menigheden.

Købner fremsatte derpaa et andet Spørgsmaal: Hvad skal der gjøres, for at forhindre urolige Menigheds-forsamlinger? Han sagde: Menighedsforsamlinger, og det endog bedrøvelige, saasom saadanne, i hvilke Udelukkelser foretages, burde være opbyggelige. I de 7 Aar, jeg har været i København have vi havt meget rolige Menigheds-forsamlinger; Herren har gjort det saa forunderligt godt. Tidligere skal det ikke have været saaledes, og paa flere

Steder, hvor jeg har været, har jeg høvaanet urolige Menighedsforsamlinger; men under saadanne kan ingen Belsignelse herske. Det gaaer aldrig godt til, hvor den ene Broder efter den anden staarer op og raaber og strider. Fra et saadant Sted viger al Belsignelse. Derimod, hvor Brødre boe lifligt tilsammen, der har Herren, ifølge Ps. 133, befælet Livet at være, ja Belsignelsen til evig Tid. Nu er Spørgsmaalet altsaa: Hvorledes kunne saadanne urolige Menighedsforsamlinger forebygges?

Struve: Naar en Broder, som vil ivre paa en usornuftig Maade, bliver tilretteviist i Kjørslighed, saa kan saadant forhindres.

Købner: Ja, Forstanderen er ofte Skyld i flige Uroligheder. Han bør være mest forsiktig paa sin Post. Det er ikke godt, at han er altfor ilsfærdig til at udtales sin Mening om et Forslag. Mærker man, at han absolut vil have sin Mening sat igennem, saa øegges man let til Strid. Han bør derfor i Rolighed fremlægge enhver Sag, i Rolighed høre Medlemmernes Udtalelser, i Rolighed give Svar paa de Spørgsmaal, der rettes til ham og saa i al Rolighed sætte Sagen til Afstemning. Hans egen Mening, som han kan høre, skal han ikke lade gjælde mere end en Andens modsat Mening. Handler han saaledes, bliver der ikke let nogen urolig Menighedsforsamling.

Carl Christoffersen spurgte derpaa: Hvor befaaer den Revselse, som Guds Børn ere deelagtige i? Han ønskede at vide, om den bestaaer i Sygdomme og andre udvortes Trængsler, eller om den bestaaer i Aandens Tugt.

A. M. Hansen mener, at den bestaaer i begge Dele; thi baade udvortes og indvortes Revsesser ere fra Gud og tjene til at tugte hans Børn.

J. A. Petersen: „Ikke et Haar falder af Guds Børns Hoveder uden Guds Willie“, derfor antager jeg, at alle udvortes og indvortes Lidelser ere Tugtelser fra Gud.

Købner troer ogsaa, at Alt, hvad der gjør ondt, er Revselse, enten det saa er indvortes eller uddortes.

Jens Larsen spørger: Hvad fortæaes der ved at have Lyst til forfængelig Ere?

M. Larsen troer, at den, som gjerne vil være den Største, har Øyst til forfængelig Ere. Saadanne, som gjerne ville sees, høres, roses og berømmes, bevise, at de have Øyst til Verdens Ere, som er modsat Guds.

Købner: Jeg søger efter forfængelig Ere, naar jeg forlanger Ere og streber efter at faae den.

Jens Larsen mener, at naar En lader sig tiltale med De, Pastor, Doctor osv. eller tiltaler Andre saaledes, saa viser det sig, at han har Øyst til forfængelig Ere.

N. Larsen: Guds Ord lærer os: Værer al menneskelig Orden underdanig, og vi see, at det er saare rigt paa Titler. Sara roses fordi hun kaldte sin Mand: Herre! Hvad vilde man sige, om vore Koner kaldte os Herrer? Stokmesteren kaldte Paulus og Silas: Herrer! Titlen: Min Herre! er saare almindelig i Guds Ord, og det baade blandt Guds Børn og Verdens. Johannes kaldte en Qvinde: Frue! og det er nu et Spørgsmaal, om Jesus og Apostlerne, hvis de havde levet i vore Lande, hvor det er Brug at tiltale en fremmed „Herre“ eller „Frue“ med De! vilde have forandret Sklikken og altid brugt Titlen: Du! Det maa nu først bevises af Guds Ord, at Jesus og Apostlerne paatogte sig at forandre paa saadanne Ting, førend vi skulle paatage os at reformere flige Skilke, især da det hedder: Giver den Ere, som bør Ere!

Et andet Spørgsmaal af Jens Larsen blev fremsat: Hvad forstaaes der ved en Skjændegjøest? Han meente, at naar man skjældte sin Næste ud og brugte brutale Ord imod ham, saa var man en Skjændegjøest.

Købner: En Skjændegjøest er En, som hader sin Næste og som derfor søger at slaae ham med Ord, som en Slagsbroder søger at slaae ham i Gjerning.

M. Larsen troer, at man kan være en Skjændegjøest uden just at have Had. Naar man er tilbøelig til at skjælde og trættes, saa er man en Skjændegjøest.

Flere Brødre troede dog, at der var Forskjel paa at trættes og at skjænde. En Skjændegjøest var En, der sogte at vancere sin Næste ved nedsetende, spottende og irriterende Ord.

M. Larsen fremsatte derpaa det Spørgsmaal: **E**r Christus død for Alle, og hvis det er Tilfældet, kunne saa Alle blive salige? Han tilsviede: Det kunde synes som om jeg herved havde til Hensigt, at laste Faklen ind iblandt os, dog det er langtfra ikke Tilfældet; men der ere Brødre, som paastaae, at de, der troe Udvælgelsen, sige, at Gud har ikke blot udvalgt Nogle til Salighed, men ogsaa forud bestemmet Andre til Fortabelse, og de paastaae, at disse Brødres Meniging altsaa er den, at Christus ikke er død for Alle. Men det er min fuldkomne Overbeviisning, at Christus er død for Alle.

Carl Christoffersen: Enten man kan sige: Jeg troer og forlader mig paa Jesus, eller man kan sige: Jeg er udvalgt i Christo, det maa være Eet og det Samme.

M. Larsen: Det er ganske almindeligt, at Brødre sige til mig: „De, som troe Udvælgelsen, troe ikke, at Christus døde for Alle“; men det er min Overbeviisning, at den Skrækkeligste for dem, som fortabes, vil være „den klare Erfjendelse, at intet Andet end Forkastelsen af Christi Offer“ har bragt dem i Helvede.

Købner stadsfæstede det Samme, hvorpaa Konferensen med Enstemmighed bevidnede, at den troede, at Christus døde for Alle, og at Alle kunne blive salige, naar de ville troe paa ham.

Fra Brødre i Hals Menighed blev derpaa spurt: Paa hvilken Maade kan der bedst virkes hen til, at en Menigheds Interesse for Herrens Sag og for at offre til samme kan udvides?

Christen Larsen siger, at de ere komne til den Erfjendelse, at der virkes for Lidet for Herrens Sag i deres Menighed, men de vide ikke, hvorledes Interessen skal blive vakt.

S. Hansen: Jeg giver det Raad, at vi faae en Hob veludrustede Prædikanter; thi naar Medlemmerne have god Føde, saa virke de nok for Herrens Sag.

Sandberg har erfaret det Modsatte. Da de i deres Menighed havde Mangel paa Æcerere kom de paa den Tanke, at de burde gjøre Mere for Herrens Sag, da dette maaskee

vilde bidrage til, at de rigeligere kunde blive forsynede med Guds Ord. Han mener derfor, at ogsaa Hunger kan drive Medlemmerne til at virke for Herrens Sag.

Chr. Petersen: Dersom det stod ret klart for vore Bliske, hvad Gud af idel Kjærlighed har gjort for os, saa vilde det bære en hellig Frugt.

Sandberg fortæller om en Broder, som havde givet et godt Eksempel i Henseende til Gavmildhed.

Købner: Ved sidste Forbundskonferens blev et lignende Spørgsmål opstillet, og en engelsk Broder gav det Raad, at rette sig efter Pauli Forstrift: Hver Søndag at legge en Gave hen til Herrens Sag. Han anbefalede at inddække disse Penge i smaa Konvoluter, paa hvilke Medlemmernes Nummere ere anførte, og saaledes at lægge dem i Øssen. Dette Middel er anvendt med Held flere Steder i Thysland, og har forårsaget, at der nu gives langt mere.

Eksman mener ikke, at dette saa godt lader sig udføre paa Landet

M. Larsen: Vi ville aldrig faae de Penge ind i Kjøbenhavn, vi faae, hvis vi ikke til dem indsamlet i smaa Bidrag.

Jens Larsen troede, at naar blot Missionærerne gif ud at forkynde Guds Ord, saa til de nok Brød.

N. Hansen var af samme Menighed i Henseende til sig selv; men Talen var om, hvad der skulde gjøres, for at fremkalde en større Gavmildhed i Menighederne.

Fra Chr. Larsen blev derpaa det Spørgsmaal fremsat: Er det rigtigt at lade Konferentsprotokollen trykke, eller at lade den affskrive og som sandan sende omkring til Menighederne?

N. Larsen fortæller, at de danske Brødre i Amerika give ligefaa Meget, for at faae deres Protokol affskrevet, som vi, for at faae vor trykket, og saa havde de endda kun nogle faa Afskrifter.

Chr. Larsen: Spørgsmålet er ikke, hvad der betaler sig bedst, men hvad der er mest rigtigt.

Efter endnu et Par Ord om denne Sag, blev den sat i Bero til siden.

M. Larsen fremførte dernæst et Spørgsmaal fra Medlemmer i Kjøbenhavn. Naar tager Sabbaths Dagen sin Begyndelse?

Under Diskussionen angaaende dette Spørgsmaal blev der sagt, at Haandværkere ofte arbeidede over Midnat Løverdag Aften, ja endog til Søndag Morgen Kl. 3—4; men hertil blev svaret, at saadant maatte betragtes for Sabbaths-overtrædelse. De maatte saa hellere arbeide til Løverdag Nat Kl. 12 og begynde igjen Kl. 1 Mandag Morgen,

Rydning anførte Fiskernes Stilling, som undertiden ansaae sig nødsagede til at sætte deres Garn ud om Søndag Aften, da de ellers vilde faae to eller tre Hviledage i Ugen; men da det var umuligt at gaae ind paa alle Livsforhold, gaves det Svar, at Fiskere og Andre maatte see at indrette deres Sager saa godt, de kunde, faaledes, at Guds Bud bleve holdte.

Konferensen udtalte sig sluttelig derhen, at den troede, at de Christnes Sabbath regneshed fra Løverdag Midnat til Søndag Midnat.

Denne Dags Møde blev derpaa sluttet med Bon af Br. Købner.

Løverdag Morgen tog Mødet sin Begyndelse derved, at Br. Købner læste den 118 Psalme og N. Larsen holdt et lidet Foredrag over dens „Hellig Aands Kraft“, Ap. Gj. 1, 8.

Et Spørgsmaal af Hans Olsen blev derpaa fremsat: Er det ret at En formaner den Aanden ved anonyme Breve? Han sagde, at saadant var stæt, men han holdt det ikke for hensigtsmæssigt.

M. Larsen: Om det er hensigtsmæssigt eller ikke, er en underordnet Ting; men er det ret? Jeg troer det ikke. Naar jeg ikke kan sætte mit Navn under det, jeg skriver, saa viser jeg, at jeg er en feig Person.

J. A. Petersen og Carl Christoffersen holdt det for ubibelsk; thi i Guds Ord hedder det: „Naar din Broder synner imod dig, saa irettesæt ham imellem dig og ham alene“.

Jens Larsen: Naar Sødskende blive formanede i Kjærlighed kan det saa ikke være det samme, om det skeer ved Breve eller om det skeer mundtlig?

Ryding mener, at det er rigtigst at formane mundtlig.

Andreas Arilsen synes, at det at skrive et Formaningsbrev kan være bedre for dem, der ikke have Gaver til ordentligt at fremsette deres tanker mundtligt; men som derimod bedre kunne ordne samme skriftligt.

M. Larsen troer ikke, at det kan forstås at skrive Formaningsbreve til Brødre. De kunne maaßke være for hidige, at de ikke vilde høre; men et Brev maaatte de dog læse. Spørgsmålet var heller ikke, om det var ret at skrive Formaningsbreve, men om det var Ret at skrive anonyme Breve, og dette troer jeg er forleert, fordi der derved let opvækkes Mistanke mod Saadanne, som ikke har strevet Brevet.

Købner siger, at det er en Skam for en Christen at være saa feig, at han ikke tør sætte sit Navn under det han skriver til sine Medmennesker.

Konferentsen misbilligede den Fremgangsmåade at formane ved anonyme Breve.

Hans Larsen Saltofte spørger: Hvad er Fraaseri? og siger: Guds Ord omtaler saa ofte denne Synd, og da jeg veed, at der ere deelte Meninger derom, saa ønsker jeg at høre Brødreneres Mening.

J. A. Petersen troer ikke, at vi simple Folk ere saa utsatte for at falde i denne Synd; men i højere Kredse, hvor der bruges kunstige og unattragelige Midler til at vække Appetiten, der fraadse de. Naar der i et Selskab skal nydes 12 eller 14 Retter og næste Dag ligesaa, saa bruger man Midler, som frembringe Opfæstelse, saa at der efter kan spises.

Chr. Petersen troer, at en Fraadser er En, hvis eneste Attraa er at fylde sin Bug.

Rasmus Jensen antager, at naar et Menneske, som ellers lever tarveligt, kommer et Sted hen og der ret fylder sin Bug, saa gjør han sig skyldig i Fraadseri. Han havde tænkt meget derover og havde derfor besluttet, ikke at spise mere hos Rige end hos Fattige.

M. Larsen mener, at naar En kun spiser, for at leve, saa er han ingen Fraadser; men naar han lever, for at spise, saa er han en Fraadser. Han fortæller om de gamle Romere, som, naar de havde spist, anvendte Midler, for at kunne faste op, at de saa kunde spise igjen.

S. Hansen fortæller, at en Broder kom til en anden Egn, hvor man satte Brød, Smør og et Stykke røget Lammekjød for ham. Han spiste deraf, men lagde kjød paa Smørrebrodet, hvilket han var vant til hjemme. Siden blev han kaldt en Fraadser, fordi han havde spist tort Jaarekjød til Smørrebrod, da Meningen var, at han skulle have ladet sig noie med eet Slags Suul til Brodet. Kommer man derimod andre Steder hen, saa vilde faadant langtfra holdes for Fraadseni. Han taler om Forholdene i Dalerne i Sverrig, i Norge og i Marsklandet i Slesvig, paa hvilke Steder Levemaaden er saa forskjellig. Hvad man det ene Sted kalder at leve farveligt, vilde man det andet Sted kalde at fraadse. Man fraadser kun, naar man spiser over sine Evner, mere end man kan taale.

Købner: Det synes os noget forunderligt, at Fraadseni i Guds Ord sættes ved Siden af de groveste Synder og ligesom disse udelukker Mennesket fra Guds Rige. Dog det bliver forstaaeligt, naar vi betørke, at ligesom Noering er nødvendig til at vedligeholde det enkelte Menneskes Liv, saa er noget andet nødvendigt til at vedligeholde Menneskeslægten. Begge Nødvendigheder har Gud forestrevet, men naar begge skammelig misbruges til det Modsatte af hvad der er hans Hensigt, saa bliver i begge Tilfælde Guds Blisdom bespottet og en svær Synd begaaet. Han kunde have paalagt begge Dele som en svær Pligt, vi maatte opfylde. Men da han istedet deraf har gjort begge behagelige for Mennesket, skulle vi saa meget mere priise ham derfor, og saa meget mindre overtræde hans hellige Anordninger og saare hans Hjerte. Christne skulle gjøre Alting i den Herres Jesu Navn med Tak og Priis, men hverken være Fraadsere eller Skjørlevnere.

Jens Nielsen i Allindelisse førte derpaa Talen hen

paa Kvindernes Haarsletning. Han meente, at Guds Ord ligefrem forbød dem at flette Haaret.

N. Larsen troer ikke, at det er forbudt dem at sætte deres Haar ordentligt sammen paa Hovedet, enten de saa flette eller snoe det. Efter hans Mening vil Apostelen ogsaa blot sige, at Kvindernes Prydelse og Skønhed skulde ikke bestaae i Haarphnt, det vil sige i Haarsletning, i hvilken der var indviklet Guld, Perler og deslige. Deres Prydelse burde være Sagtmadighed og Ydmighed. Men det var en Selvfølge, at den paafaldende og latterlige Maade, paa hvilken mange moderne Damer nu satte deres Haar, var ikke i Overeensstemmelse med Guds Ord.

Køhler figer, at der udfordres en Haarsletning for dem, der havde meget Haar; thi det burde dog sidde anstændigt paa Hovedet. I Henseende til den Haarsletning, der tales om i Bibelen, da vide vi, at Kvinderne dengang flettere Guld og Perler ind i Haaret, for ret at prange, og det er saadant, Apostlerne ivre imod.

Fler e Brødre udtalte sig imod den storartede Haarsletning hos Kvindeljønnet, som nu ikke engang kunde nøjes med deres eget Haar, men som endog have Tilhæftninger dertil af allelags. Saadant var usommeligt for christne Kvinder; men isvrigt havde de Intet imod, at de satte deres Haar paa en sommelig og tugtig Maade.

Købner: Enhver forstaer dog vist hvad det er, at maie sig ud. Det kan skee med Haaret saavelsom med den øvrige Klededragt, og naar dette gjøres, saa er det dadelsværdigt og Guds Ord imod. Isvrigt kan man let ved at anke over alt Saadant gaae til Yderligheder og affia Myggen, medens man nedsluger Kamelen.

Det Spørgsmaal fremkom derpaa; Er en Missionær fritagen for at arbeide i jordisk Henseende? med Opfordring til at læse Ap. Gj. 20, 33. 34.

J. A. Petersen: Naar han er Missionær, saa er han fritagen derfor. Apostelen Paulus modtog Gaver, men forsvarede sig som den, der ikke havde ligget Nogen til Byrde. Naturligvis: Er en Missionær et Sted i Høsten og ikke kan faae Forsamlinger, kan han godt tage lidt fat

med, for at fremme Arbeidet. Maastee han til Gjengjæld kunde faae Broderen med en Tour paa Missionsmarken.

S tr u b e: Vi læse i Guds Ord, at „man ikke skal binde Munden til paa en Øre, som tørsker, og at Arbeideren er sin Løn værd.“

N. Hansen læste 1 Cor. 9, 1—18, hvor Paulus blandt Andet siger: „Mit Forsvar mod dem, som mig domme, er dette: Have vi ikke Ret til at øde og drifte?“

„Haver alene jeg og Barnabas ikke Ret til ei at arbeide? Hvo tjener vel i Krig paa sin egen Sold? Hvo planter en Biinggaard og øder ikke af dens Frugt? eller hvo føder en Hjord og øder ikke af Hjordens Mælk?“ osv. Og 2 Cor. 11, 9: „Jeg børsoede andre Menigheder, idet jeg tog Sold af dem, for at tjene Eder“, osv.

Røbner tilføiede endnu Philippenfer 4, 15. 16.: „Ingen Menighed haver havt Siegning med mig over Givet og Modtaget, uden I alene osv.“

Af disse og flere Skrifsteder var det altsaa klart, at en Ordets Tjener havde Ret til at lade være at arbeide i det Jordiske.

M. Larsen fremsatte derpaa det Spørgsmaal; **Hvor**paa kan det hjendes, om en Christen har forladt den første Kjærlighed? og læste Aab. 2, 1—7: „Jeg veed dine Gjerninger og dit Arbeide og din Taalmodighed, og at du ikke kan fordrage de Onde; og du prøvede dem, som sige sig at være Apostler og ere det ikke, og haver befundet dem at være Losgnere; og du haver udstaet Meget og haver Taalmodigbed, og du haver arbeidet for mit Skavns Skyld og er ikke bleven træt. Men jeg haver dette imod dig, at du haver forladt din første Kjærlighed.“ Han tilføiede derpaa: Vi mene jo, at naar Den har de her opregnede Frugter, saa ere de et Kjendetegn paa, at han har den første Kjærlighed. Nogle mene, at den Iver eller Varme som viser sig strax efter Omvendelsen, er den første Kjærlighed, og at naar den er borte, saa har man forladt den første Kjærlighed. Jeg ønsker at vide, hvad der egentlig forstaaes ved disse Ord.

C arl Christoffersen: I Forstningen elskede jeg

Guds Børn, fordi de, efter min Mening, ingen Feil havde: nu derimod, da jeg opdager mange Feil hos dem, maa jeg tilfoie, at min Kjærlighed ofte er svag og ringe; men er dette et Beviis for, at jeg har forladt den første Kjærlighed?

Køhler: Dette er et vigtigt Spørgsmaal, som altid bør beskjæftige os. Det er vigtigt at vide, hvori den første Kjærlighed bestaaer, hvorledes den mistes og hvorledes den efter kan faaes. At vide, om vi elste Frelseren er saare vigtigt, og dette kan vel bedst kjendes derpaa, om vi elste Guds Børn. Elste vi dem ikke nu som i Forstningen, da er det et Tegn paa, at vi ere vegne kortere eller længere fra Beien. Det staarer ikke vel til med os, naar vi ikke have den samme Kjærlighed til Guds Børn nu, som for. Vi læse i Gal. 6, 1: „Dersom en Broder bliver overilet af nogen Brøst, da hjælper en saadan tilrette med Sagtmødigheids Hånd.“ Gjøre vi dette, saa at vi fastholde Christus med den ene Hånd og Broderen med den anden, saa er det et Tegn paa, at vi endnu gaae frem i den første Kjærlighed.

M. Larsen troer ikke, at Kjærlighed til Søskende er den første Kjærlighed, men en Frugt af den. Han har løst flere Fortolkere over dette Sted og den, han næst stemmer overeens med, er den, at naar den første Kjærlighed er vegen ud af Hjertet, saa voxer der Mos paa Trappen til Maadens Throne, det vil sige: Man kommer da ikke længere som en Trængende til vor Herre.

J. A. Petersen: Som et Barn elster sine Forældre medens det endnu er lille, saaledes et Guds Barn Gud medens det er nyt i Troen; men som Barnets Kjærlighed til Forældrene ofte kjølnes med Tiden, saa vil desværre ogsaa en Christens Kjærlighed til Gud let aftage. Den første Kjærlighed er altsaa at ligge ved Jesu Bryg som et Barn ved sin Moders. Af denne Kjærlighed udspringer Kjærligheden til Brødrene, som staarer i Forhold til Kjærligheden til Jesus.

Køhler: Da jeg lærtes Jesum at kjende som min Frelser, følte jeg mig lykkelig og salig, og det var mit

største Ønske, at vidne om den Maade, jeg havde fundet i ham; men en Dag traf jeg en ældre Broder, som sagde mig, at den Ungdomsiver nok vilde tage sig. Det virkede intet Godt paa mig, og jeg vil ønske, at Ingen maa tale Saadant til sine Brødre, for derved at gjøre dem forsagte. Det bedste Middel til at bevares i den første Kjærlighed er Narvaagenhed og Ven.

Sto el: Den, som har forladt den første Kjærlighed, har forladt Christus; thi han er den første Kjærlighed. Strængt taget kan jeg ikke forlade ham; thi skjønt jeg ikke af mig selv kan blive hos ham, saa ledsager og fastholder han mig til det Sidste.

M. Larsen: Vi læse dog, at Menigheden havde forladt den første Kjærlighed, altsaa er det muligt at forlade den. Såmme antage, at Timotheus var den Menigheds Engel til hvem der skreves, og var det saa, saa have vi desmere Grund til at frygte; da han paa en stregen Maade roses. Phil. 2, 19—22.

Struve bemærker; at hvor den sande Broderkjærlighed er, der er ogsaa den første Kjærlighed.

M. Larsen troer, at Beviset for, at Paulus havde den første Kjærlighed, var, at han ikke vidste sig Andet til Salighed uden Jesum Christum og ham forsæsstet.

Købner har glædet sig over Meget af det, der er blevet sagt; men han seer dog deraf, hvor vanskeligt det er, ret at fortolke Guds Ord, især naar enkelte Udtryk tages ud af deres Sammenhæng og derpaa som en præget Mont gaae fra Christne til Christne, saa Bethydningen egentlig hidrører fra Thændehaverne. Den første Kjærlighed er forskellig fra Kjærligheden i Almindelighed, som omtales overalt i Guds Ord. Udtrykkene „den første Kjærlighed“ bruges kun paa dette Sted. Formaningen var rettet til Menigheden i Ephesus. Hvad der figes til dens Ros er et Beviis for, at den havde Iver for Guds Sag; men engang var en med stor Ydmighed forenet Kjærlighed Drive-fjederen til alle disse herlige Gjerninger, nu verimod havde den rigtignok en Iver, men det var dens egen; thi Hjertet

var blevet holdt. Gjerningerne bleve ikke anerkendte for sande, fordi Kjærligheden var borte.

M. Larsen spørger, hvad Grunden kan være til, at den første Kjærlighed tabes?

Købner svarer: Der kan være flere Grunde, og der er Farer paa alle Sider. En Grund er den, at man kommer til at virke ved Ord og Talemaader istedetfor af Kjærlighed, og en anden Grund er den, at man brygger paa sine Gjerninger istedetfor paa Christus. Ingenting er lettere end at faae Behag i sine Gjerninger. Saaledes var det med Menigheden i Ephesus. Den havde prøvet de falske Apostoler og befundet dem at være Løgnere, en Ting, man kan opnaae, naar man ivrer imod Ondt og mener sig selv stor.

M. Larsen: Skal den første Kjærlighed bevares, saa maa man altsaa hver Dag komme frem til Maadethronen, som den der stedse trænger til ny Maade.

Herefter fremførtes det Spørgsmaal: Er det passende, at det quindelige Kjøn bivaaner Församlingerne med ubedækket Hoved?

Jens Larsen siger: Vi læse, at Mændene ikke maa bede med bedækket Hoved, og dette tage vi som det staær, hvorfor skulle vi saa ikke ogsaa fastholde, at Kvinderne ikke maa bede med ubedækket Hoved?

Købner: Det vilde ikke see godt ud hertillands, hvis en Mand blev siddende med Hatten paa i en gudelig Församling eller Kirke. Paa disse Steder vilde det derimod ikke være anstødeligt. I Bremen til Exempel gjøre de det i den reformerte Kirke. Kun naar de holde Bon tage de Hatten af.

En Broder spurgte, hvad det vilde sige, at „Haaret var givet Kvinden til et Skjul“, og en anden, hvad der skulle forstaas ved „Erbædighedstegn“. Paa disse Spørgsmaal blev svaret, at det i hine Lande var Brug, at Kvinden altid bar Slør, naar hun visste sig offentlig. Havde hun ikke et saadant paa ved flige Leiligheder, saa maatte hun lade Haaret hænge ned over Ansigtet, for at skjule det. Hvad „Erbædighedstegnet“ angik da var det blot et eller andet

Glags Hovedbedækning, At have blottet Hoved, var et Tegn paa Magt eller Herredømme; men naar nu en Qvinde var gift, var det, at hun havde Hovedbedækning, et Tegn paa hendes Underdanighed eller Erbstdighed for sin Mand.

N. Larsen siger, at det ogsaa visse Steder hertil-lands havde været saaledes forhen, at saasnart en Qvinde blev gift, havde hun sædvanlig et Slads Hovedbedækning, selv om hun forhen havde gaaet med blottet Hoved.

Jens Larsen meente, at det qvindelige Kjøn endnu som forhen kunde lade al Fleitung være og saa blot tage Noget paa Hovedet, for at holde Haaret sammen.

Købner onskede, at man over det Udbortes ikke skulde glemme det Indvortes. Naar Søstrene ellers klædte sig anstændigt og satte Haaret paa en sommelig Maade, sik man lade dem raade for, hvorledes de vilde klæde sig.

Herved endtes Betragtningen af denne Gjenstand, som havde foranlediget, at man besaae Skikkene i Amerika, Asien, Sverrig og vort eget Land, da der jo maatte tages noget Hensyn til, hvad der var Skik i Landet; thi Paulus selv appellerede jo til Menighedens egen Bedømmelse, om det saa godt ud, at en Qvinde bad barhovedet til Gud. Gjorde det ikke det, saa burde hun bedække sig, og hvis det hertil-lands ligeledes tog sig uanstændigt ud, da burde hun ogsaa bedække sig, naturligvis med en sommelig Bedækning; thi det kan det ikke altid kaldes, naar en Qvinde, som maaskee gaaer barhoved, tager det første det bedste Klæde at binde om Hovedet, medens der holdes Hunsandagt i Familien.

Chr. Hansen spurgte derpaa: Hvad forstaaes ved de Ord: „Oliver Jungen Noget skyldig?“ Han onskede at vide, hvad der meentes dermed, da der vare forskellige Meninger derom.

J. A. Petersen: Skal de anførte Ord forstaaes om Gjeld i Ejendomme eller om Credit i Almindelighed?

L. Henriksen svarer: Gjeld i alle mulige Tilfælde.

Jens Larsen holder for, at der nærmest sigtes til Forsommelighed i at betale, hvad man har laant eller er blevet skyldig paa anden Maade.

Købner troede, at der fremfor Alt sigtedes til letsindig

Gjeld. Begynder en Mand en Forretning og vil laane Penge dertil, saa bør han ligefrem sige, hvortil han vil bruge dem. Gjør han det og En alligevel laaner ham Penge, saa staae de begge i Risico; men gjør han det ikke, og saa gaaer Fallit, saa bliver han en Bedrager. Naar en Mand ingen Penge har til at begynde en vovelig Forretning med, saa burde han lade være at begynde. Anderledes er det med at laane Penge i et Huis, som er Pengene værd; der kan det ikke kaldes Gjeld.

J. A. Petersen taler om, hvor forkeert det er at tage Kjøbmandsvare, Kakkelovne og desslige paa Credit, uden at have Udsigt til at kunne betale; thi Menigheden blev ofte besværet af saadant.

Sandberg mener, at saadanne Ting ikke var værre end naar Nogen opførte Kapeller uden at have Midler dertil.

C. Christoffersen siger, at en Haandværker ofte maa tage paa Credit, for at kunne fortsætte sin Bestilling og for at kunne leve med sin Familie, og ofte blev det ham svært at betale.

J. A. Petersen bemærker, at det er noget heelt Andet, end at tage Saadant paa Credit, som man dog kunde undvære.

M. Larsen advarer mod at lade sig føre ind i Verdens Stromning. En Christen bør vogte sig for at føre en Stand, som ikke er hans, og for at leve af Midler, han selv ikke har.

Følgende Forslag blev derpaa antaget: Konferentseu advarer alle Guds Børn imod at gjøre letsindig Gjeld og troer, at En, som gjør det, bør straf ses af Menigheden, og med det samme minder den om, ikke at tragte efter høie Ting, men at holde sig til det lave og ikke at blive Nogen Noget skyldig, uden dette at elske hverandre.

Middag. Sluttet med Bon.

I Eftermiddagsmødet blev Regnskabet først oploest. Indtægten siden sidste Konferentse, iberegnet Kassebeholdningen dengang: 223 Rd. 5 Mt. 6 §, var: 823 Rd. 3 Mt. 3 §. Udgiften: 673 Rd. „ Mt. 12 §, saa at der altsaa findes 150 Rd. 2 Mt. 7 § i Kassem.

Før de indsendte Bidrag have vi for hvert Kvartal quitteret i Evangelisten, hvorfor vi bede dem, der ønske at vide, hvad enhver Menighed har bidraget, at løse de nævnte Kvitteringer. Udgiften i det sidste Konferentsaar har derimod været: Til Br. Søren Hansen som Løn for hele Året: 266 Rd. 4 Mk.; Laust Jakobsen: 200 Rd.; Vilhelm Jensen: 133 Rd. 2 Mk.; Ove Christensen: 70 Rd., og for Skrivematerialie, Frimerker og Pengebreve: 3 Rd. „ Mk. 12 §, altsaa det ovenfor anførte Beløb: 673 Rd. „ Mk. 12 §.

Da det blev fremhævet, at Br. Stoel virkede meget for Missionen, stjordt hanskaar ikke tillode det, besluttedes at give ham 25 Rd., som en Erfjendtlighed for den Tid, han havde været Regnskabsfører.

Røbner sagde derpaa: Da Br. Schmidt ligger meget syg, og han har arbeidet sig ihjel i Missionens Tjeneste, saa er det vor Pligt at komme ham til Hjælp. Sødkende i Skads saavelsom Menigheden i Veile, som har ansat ham, kunne ikke bære Byrden alene, især da bemeldte Menighed har ansat en anden Missionær.

Efter nogen Drosstelse af denne Sag samlede Konferentsens Medlemmer 40 Rd., som med 10 Rd. af Foreningskaassen skulde sendes Sødkende i Skads til Hjælp til hans Forpleining.

Et Spørgsmaal, om man ved en Begravelse burde være delagtig i at bære Liget ind og ud af Kirken, blev besvaret saaledes, at det fik Enhver at gjøre som han kunde og vilde.

Ekman spurgte derpaa: Hvorledes kan man kjende, om en Christen er stærk eller svag i aandelig Henseende?

Røbner: I legemlig Henseende er det let at see. Den, der kan bære meget, er stærk og den, der kun kan bære lidet, er svag. En, som har gjort meget Fremstridt i Helliggjørelsen, er stærk; men En, som kun har gjort lidet Fremstridt, er sædvanlig svag. Den, der altsaa kan tale meget, maa betragtes for den Stærke, og den, der Intet kan tale, som den Svage.

J. A. Petersen kom dernæst frem med det Spørgsmaal: Er Helliggjørelsen fremadskridende? En Artikel

i en af de sidste Evangelister havde Nogle forstaet saaledes, som om Meningen var, at Helliggjørelsen ikke var fremadskridende.

N. Larsen svarede, at de altsaa havde misforstaet den. Der sagdes blot, at den gamle syndige Natur kunde ikke helliggjøres, og at den altsaa heller ikke kunde vore i Helliggjørelsen, samt at Helliggjørelsen bestaaer deri, at det nye Menneske bliver sterkere og sterkere til at overvinde og dræbe det Gamle, som bliver hvad det er, nemlig en aldeles fordærvet og ruineret Ting.

Alle vare enige om, at Helliggjørelsen var fremadskridende.

Stoel foreslog en Søndag til Bonnoder for Søndagsstolerne. Dette fandt almindeligt Bisald, hvorfor der, som meddeelt i Evangelisten, blev bestemmet at anvende den 1ste Søndag i August Maaned dertil.

De ordnuende Brødre fra forrige Aar gjenvalgtes. Disse ere altsaa: J. Købner, Struve, Stoel, P. E. Ryding, L. Henriksen, N. Larsen, S. Hansen og L. Jørgensen.

Det blev derpaa bestemmet, at næste Aars Konferentseskulde afholdes i København.

Det forhen omtalte Forslag af Chr. Larsen fra Hals, ikke at lade Protokollen trykke, men istedetfor affstrukke og sende den omkring til Menighederne, fandt ikke Bisald, da man ikke fandt det saa farligt, om ogsaa et eller andet Menneske udenfor Menigheden skulde faae den at see. Vi havde dog ingen hemmelige Sager, og foretage os igrunden Intet, uden hvad Verdens Børn gjerne kunne vide. Det blev derfor besluttet at lade N. Larsen besørge Protokollen trykket som sædvanligt. Dette paatog han sig ogsaa; men da han ofte havde ondt ved at faae Penge ind for den, onskede han at faae sine for Trykningen og deslige udlagte Penge udbetalte af Foreningskassen. De Penge, der saa indkom for Protokollerne, kunde hver Menighed for sig selv sende direkte til Foreningskassen. Dette Forslag gik Konferentsen ind paa.

J. A. Petersen spurgte derpaa, om Jagt for Tidsfordriv ikke var Synd?

Købner: Der er Jagt, som er nødvendig, for at

befrie sig for stadelige Dyr, og for at Vildtet i vore Skove ikke skal tage Overhaaud; men at gaae paa Jagt af Lyft hør en Christen afflyte. Det er i dei Hele taget synligt at have en lidenskabelig Lyft til at myrde noget Dyr. Jeg har hørt om en Person, som havde en saadan Lyft til at myrde Dyr, at naar han hørte, at et Kreatur skulde slagtes, saa bad han om, at han maatte slachte det, for blot at kunne komme til at myrde. Ligeledes har jeg hørt om et ungts Menneske, som fik en saadan Lyft til at skyde, at han paa en vis Egn fik alle Dyr og fugle dræbte ellers fordrevne. En Dag gik han paa Jagt, og da han hverken fandt Dyr eller fugle, lægger han an og sigter efter en gammel Kone, som tilfældigvis kom ad Veien; men da han just i det Samme fik Die paa en Fugl, stjød han denne, og Konen slap fri; dog blev han siden henrettet som Morder.

Røhler figer, at han har seet lignende Exempler paa en Skydning af Fornieelse, og tilfører: Man burde egentlig ikke dræbe saadanne Dyr, som hverken slade ellers gavne os.

Det Spørgsmaal kom frem: Kan et Medlem af Menigheden staae i Baabenbrødreselskabet, naar det blot nøies med at betale sit Contingent, men lader være at tage Deel i deres Lyftigheder? Der blev svaret, at man nok troede, det kunde lade sig gjøre.

Røhler fremkom derpaa med det Spørgsmaal: Kan det være ret for Christne at slutte sig til noget som helst verdsligt Selskab, saasom Frimureriet, Liv-forsikrings-selskaber og deslige? Han anførte en Mængde Sprøg af Bibelen, saasom: „Herren er de Forældreløses Fader“, „Han forsørger Ravneunger, der raabe til ham“, „de gjøre sig megen Uro forgjøves“ osv. for dermed at bevise, at man ikke bør sætte sin Lid til Selskabers Hjælp, da man derved ligefrem forlæste Gud.

M. Larsen: Naar unge Gaardmænd ikke ville behytte sig af saadanne Midler til at sikre deres Familie Noget at leve af, efter deres Død, saa kan jeg forstaae det; men ellers mener jeg, at saadanne Selskaber, med Undtagelse af Frimureriet, ere gavnlige og at det, under visse Forhold, kan være onskeligt at forsikre hos dem.

Købner: De Bibelsprog, Br. Køhler anførte, passer ikke her. Disse Sprog ere vel Sandhed, men der gives andre, som ogsaa bør tages i Betragtning. „Dersom Nogen ikke har Omsorg for sine Egne, og meest sine Husefolk (sin Familie), han har fornegtet Troen og er værre end en Vantro. Naar nu en Vantro sørger for sin Familie, endog for dens Fremtid, saa bør en Christen ikke mindre gjøre det. Kan han sørge for den endog efter sin Død og ikke gør det, saa er han ogsaa heri daarlige end en Vantro.

Køhler fortæller om en Mand i London, som havde forsikret hos Livsforsikringsselskabet. Konen og han blev enige om, at han skulde udgives for død, for at hun kunde hæve Pengene, han var forsikret for. De sik sat Sagen igjennem, Konen sik Pengene og reiste saa sin Vej. Sidten traf man Manden i Paris og Bedrageriet blev opdaget.

Købner: Denne Fortælling om en Bedrager, som narrede Selskabet og tilvendte sig Penge, kan flet ikke nedfætte Livsforsikrings-Selskaberne eller deres Forretning i mindste Maade, eller bevise noget angaaende Uret i at forsikre.

Køhler fortæller dernæst om en troende Familie, i hvilken Manden var svag, og derfor lod sig forsikre. Men fra det Dieblik var al Fred og Glæde borte fra Huset, fordi Konen langtes efter at komme i Besiddelse af Pengene, og derfor ønskede Mandens Død.

En Broder meente, at en saadan Kone ikke kunde være en Christen.

Jens Larsen troede heller ikke, at man burde forsikre i noget Assuranceselskab, da man burde forlade sig paa Gud.

Hans Jensen: Man sikrer sig i mange Henseende, saasom med Klæder og Varme imod Kulde og Regn, hvorfor skulde saa det, at sikre sig i denne Henseende, være stridende imod Guds Ord?

Sandberg troer ikke, at det er Guds Billie, at sørge for sin Familie ved at indtræde i ugudelige Selskaber.

Købner: Hvad har dette at gjøre med vor Tro? Man indtræder ikke i noget Selskab, naar man forsikrer

Det er fra en afledte Side en reen Forretningssag. En Vantro saa at han ikke forestaae en Forretning end en Troende.

A. M. Hansen siger, at hvis der stod Penge i Jens Larsens Skat, da det brændte, saa maatte Manden, som havde levet over Pengene, altsaa lide Tabet.

Chr. Petersen: Paulus siger, at Børnene skulle ikke samle Riggengedesæ til Forældrene, men Forældrene til Børnene og saadanne Selfslaber ere kun et Slags Sparebøffer, hvilke de kunne samle til deres Børn.

Købner: Sæt nu, at en Mand har en svagelig Kone. Det er let for ham medens han lever, at sikre hende den Nødtørstige efter sin Død, men han gjør det ikke; han efterlader hende hjælpeløs og i stor Nød. Kan der saa siges om ham, at han har sørget for sin Hustru, og har han ikke handlet daarlige end en Vantro?

Struve minder om, at man undertiden blev bedraget ved disse Selfslaber, og ikke fik den Hjælp, man kunde vente.

Chr. Hansen: Man bør forlade sig paa Gud, og staae vi i en christelig Menighed og see vores fattige Sødskende ikke Nød, og vi ikke hjælpe dem, saa staar det daarligt til med os. Jeg synes, at det er imod mange andre Ting i Guds Ord.

Købner: Man bør tage alt Guds Ord med. Det er intet Sted forbudt, at sørge for saadannes Fremtid, som Gud har sat os til at forsørge eller at sikre os imod paa-kommen Uheld eller Hjemsgælser; men det er forbudt os at sørge med øengstelige Bekymringer for Fremtiden. Vi skulle gjøre, hvad vi kunne og saa rolig overlade Saggen til Gud.

En Broder siger: Mit Boe er assureret for 1700 Rd. og mit Huus for 700 Rd., hvis det nu brændte, vilde Menigheden vel ikke give mig, hvad jeg havde mistet.

A. M. Hansen: Hvorfor lukke vi vores Døre om Aftenen, er det ikke ogsaa, for at sikre os?

H. Jensen: Jeg misbilliger ikke de Andres Mening; men lad Enhver gjøre som han vil.

Købner: Man skal handle efter sin Overbeviisning og lade Andre handle efter deres.

Røhler: Det gjør mig ondt, hvis det skulde see ud, som om jeg vilde paatvinge Nogen min Men ing.

N. Varzen førte Talen hen paa Frimureriet og meente, at om end andre Selbstaber kunde være gavilige, maatte man dog holde sig fra dette. Alle var i mod at slutte sig dertil.

Forhandlingerne sluttedes derpaa med en lille Psalme, og følgende Ord af Br. Røbner: Vi sang om ham, som staer iblandt Sine. Han har været iblandt os i Gaar og i Dag. Er der Nogen, der betvivler dette? Jeg troer det ikke! Jesus har været iblandt os. Var det ikke saa, da havde der maaskee blevet Ridninger iblandt os. Det var ikke os, som forhindrede det. Det var ham, vor gode kjære Herre! Dog paa det at vi ikke skulde troe, at det var os, der bevarede Freden, viste han os tilsidst, at der var Mulighed for, at vi kunde komme i Strid med hver-andre. Vi ville nu slutte med Tak og Priis, idet vi sige: Herre, du har hjulpet os, og ladet os tale i Fred om mange Ting! Vi bøie os for dig! Skal Enhver gjøre det, hvor-meget mere Formanden! Vor Herre viste ham tilsidst, at ogsaa han har at bøie sig. Hvorledes kunde vi ogsaa gaae velsignede herfra uden at bøie os for ham. En heel Række Aar er gaaet hen siden vi første Gang vare her, og nu ere vi her igjen. Vi have gjort en Rundreise i Menighederne og allevegne haft det godt. Alt minder os om, at hvad Herren gjør, er godt. Havde vi været overladte til os selv, da havde det ikke gaaet. Han har maget det saaledes, at vi endnu have hverandre hjælp. Skjønt vi ere svage, agte vi dog at blive i det Samfund, i hvilket vi ere komne. Vi blive klogere ved det, der skeer; men lad os nu slutte med den Følelse, at vi ere Guds, og at Ingen af os har gjort sig selv værdig dertil. Den sidste Slutning kommer snart, og jeg glæder mig til den Stund. Herren forbarme sig over os Alle og føre os lykkelig hjem i den Himmel, hvor vi evindelig skulde holde Konferencen, i Jesu Navn. Amen!

Han sluttede derpaa med en iaderlig Bon, som af Alle besvaredes med et: Amen!